

Sufism

الصوفية

[Sufismen]

Källa:

www.islamreligion.com

Introduktion

Oavsett om det är från en dokumentär på TV eller en vackert designad webbplats, har majoriteten hört något om 'sufier' och 'sufism'; program på TV har sänts, pratprogramledare har nämnt dem och politiker visar stort intresse för denna grupp... man behöver bara skriva ordet 'Sufi' i vilken sökmotor som helst för att bli överväldigad av de videor och bilder som finns tillgängliga. I cyberspace kan man se bilder och videor av sufiska mystiker och äldre som dansar i rytmiska former till bakgrund av livfulla melodier. Störande bilder av mystiska sufiska äldste som sticker sig i huvudet med knivar eller utsätter sig för olika tortyrmetoder är också alltför vanliga. Den som är intresserad av islam kan få en felaktig uppfattning om islam och muslimer, för för västerländska är 'sufier' och 'sufism' bara synonyma med islam och muslim.

Frågan som uppstår är om de verkligen är muslimer, och utövar de islam? Innan jag drar mig för snabbt måste jag nämna att det finns många webbplatser, artiklar och böcker som har skrivits och satts ihop, men de flesta talar om sufism på ett känslösamt sätt, vilket får en att tro att de är opartiska. I detta ödmjuka arbete försöker jag skriva om 'sufism' på ett informativt sätt, långt från några partiskheter.

Även om de bara är en liten minoritet kan sufier hittas i många länder, både muslimer och icke-muslimer. Men tvärtemot tron att sufismen är en 'grupp', är sufismen indelad i 'ordningar'; Var och en skiljer sig från den andra när det gäller tro och praktik. Vissa grupper är större än andra, och andra har gått till vila med tiden. Bland de överlevande grupperna idag finns Tijaani-orden, Naqshabandi-orden, Qadiri-orden och Shadhili-orden.

Sufismens ursprung

I sin tidigaste form betonade sufiska läror att individen borde lägga större vikt vid islams andliga aspekter, ett resultat av att många tappade bort detta höga mål med islam. Efter en tid introducerade dock ökända sufiska äldste sedvänjor som var

främmande för islam och som välkomnades av dess anhängare. Rutiner som infördes inkluderade dans, musik och till och med konsumtion av hasch.

Lärde Ibn al-Jawzi skrev i sin bok 'Talbis Iblis' om ursprunget till namnet som användes av denna grupp och sade: 'De kallas vid detta namn i relation till den första personen som ägnade sitt liv åt att dyrka Ka'bah, vars namn var Sufah.'

Enligt detta kallade de som ville efterlikna sig själva för 'sufier'.

Ibn al-Jawzi nämner också en annan anledning, han sa: 'de bar yllekläder.' Ull kallas på arabiska 'soof' och yllekläder var tecken på en asket under den tiden, eftersom ull var den billigaste klädesplaggen och var mycket grov mot huden; kort sagt var det en symbol för askes. I vilket fall som helst fanns inte ordet sufi vid profeten Muhammeds tid och hans följeslagare och dök istället först upp omkring år 200 Hijrah (200 år efter profetens migration från Mekka till Medina).

Den välkände forskaren Ibn Taymiyyah nämner att den första sufismen visade sig i Basrah, Irak, där vissa människor gick till ytterligheter i tillbedjan och i att undvika världslivet, sådant som inte sågs i andra länder.¹

Så vad är sufism?

Sufism är en serie begrepp och praktiker som sträcker sig från fattigdom, isolering, bedrägeri, själsberövande, sång och dans; och bygger på en blandning av många olika religioner och filosofier såsom grekisk filosofi, zoroastrism, buddhism, hinduism samt islam. Den kallas ofta av sufier själva eller av orientalister för "islamisk mystik", för att ge intrycket att islam antingen helt eller delvis är en dogmatisk religion med en uppsättning meningslösa ritualer. Själva sufismens (eller Tasawwufs) natur motsätter sig vad en

---

¹ Al-Fataawaa (6/11)

muslim ska tro på, detta kommer att förklaras närmare när jag nämner sufiska trosuppfattningar i allmänhet.

Egenskaper hos en muslim

En muslim hänvisar alltid till Koranen och profeten Muhammeds berättelser, må Guds välsignelse och barmhärtighet vara över honom, kallad Sunnah, i religiösa frågor. Gud säger i Koranen:

"Det är inte för en troende man eller en troende kvinna, när Gud och Hans Sändebud har avgjort en sak, ska de [därefter] ha något val i sin affär. Och den som trotsar Gud och Hans Budbärare har säkert gått in i ett tydligt fel." (Koranen 33:36)

Profeten Muhammed betonade vikten av att följa Koranen och Sunnah och faran med att införa innovationer i islam. Det är känt att profeten sade: "Den som gör en handling som inte följer mina befallningar (dvs. den islamiska lagen), ska förkastas." (Saheeh Muslim)

Ibn Mas'ood (en följeslagare till profeten), må Gud vara nöjd med honom, sade:

"Guds sändebud, må Guds välsignelse och barmhärtighet vara över honom, drog en rak linje på marken med sin hand och sade sedan: "Detta är Guds raka väg." Sedan gjorde han en (kort) linje på vardera sidan av den raka linjen; sedan sade han: 'Dessa (korta) linjer, var och en har en djävul som bjuder in folk till sig.' Sedan reciterade han versen (från Koranen):

"Och detta är Min väg rakt. Så följ den, och följ inte (andra) vägar, annars leder de dig bort från min väg." (Koranen 6:153)

Saheeh: Rapporterat av Ahmad och an-Nasae'e.

En muslim måste därför lyda Gud och Hans Sändebud. Detta är den högsta auktoriteten inom islam. En är inte att blint följa religiösa ledare; istället är vi som människor skyldiga att använda de förmågor som Gud gett oss, för att tänka och resonera. Sufism, å andra sidan, är en bindande order som berövar en fri tanke och

personlig diskretion och sätter honom i ordens shejks våld... som vissa sufiska äldste har sagt, 'man måste vara med sin shejk som en död person är medan man tvättas', det vill säga man ska inte argumentera eller motsätta sig shejkens åsikt utan visa fullständig lydnad och underkastelse inför honom.

Sanna muslimer nöjer sig med namnet "muslim" som Gud har gett dem, då Han säger:

"Han har valt dig (att anpassa dig till sin religion) och har inte lagt några svårigheter på dig i religionen, din far Abrahams religion. Han kallade er 'muslimer' både före (i de föregående gudomliga skrifterna) och i denna bok." (Koranen 22.78)

Sufier kan hävda att de är muslimer, men samtidigt insisterar vissa på att identifiera sig som sufier snarare än muslimer.

Islamiska övertygelser i korthet: Tron på Gud

Kort sagt tror en muslim på Guds unikhet. Han har ingen partner; ingen är lik Honom. Gud, Allsmäktige, säger:

"Det finns inget som Honom ² och Han är den Allhörande och Allseende." (Koranen 42:11)

Gud är skild från sin skapelse och inte en del av den. Han är Skaparen, och allt annat är Hans skapelse.

Sufier har flera övertygelser om Gud, Allsmäktig; Av dessa uppfattningar finns följande:

a) Al-Hulool: Denna tro betecknar att Gud, Allsmäktige, bor i sin skapelse.

---

² Det finns ingen som helst likhet mellan Skaparen och Hans skapelse i essens, i attribut eller handling.

b) Al-It'tihaad: Denna tro betecknar att Gud, den Allsmåttige, och skapelsen är en en, enad närvaro.

c) Wahdatul-Wujood: Denna tro innebär att man inte bör skilja mellan Skaparen och skapelsen, eftersom både skapelsen och Skaparen är en enhet.

Mansoor al-Hallaaj, en person som är mycket vördad av sufier, sade: "Jag är Han Jag älskar," utbrast han, "Den Jag älskar är jag; Vi är två själar som sambor i en kropp. Om du ser mig, ser du Honom, och om du ser Honom, ser du mig."³

Muhiyddin Ibn Arabi, en annan vördad gestalt inom sufismen, var ökad för sina uttalanden: "Det som finns under min dräkt är ingen annan än Gud," "Slaven är Herren och Herren är en slav."⁴

Dessa ovanstående övertygelser står i stark kontrast till muslimernas tro på Guds enhet, eftersom islam är en strikt monoteism. Dessa kardinala sufiska doktriner ligger inte långt ifrån vissa kristna föreställningar eller den hinduiska tron på reinkarnation. S. R. Sharda skrev i sin bok 'Sufi Thought': "Sufilitteraturen från post-Timur-perioden visar en betydande förändring i tankeinnehållet. Det är panteistiskt. Efter att muslimsk ortodoxi föll från makten i centrala Indien under ungefär ett sekel, på grund av Timurs invasion, blev sufismen fri från den muslimska ortodoxins kontroll och umgicks med hinduiska helgon, som påverkade dem i stor utsträckning. Sufierna antog monism och hustrulig hängivenhet från Vaishnava Vedanti-skolan och Bhakti- och Yogiska praktiker från Vaishnava Vedanti-skolan. Vid den tiden hade den vedantiska panteismens popularitet bland sufierna nått sin höjdpunkt."

Tron på Guds profet

En muslim tror att profeten Muhammed var Guds Slutgiltiga Profeten och Budbäraren. Han var inte gudomlig, och han ska inte dyrkas; men han ska lydas och man kan inte tillbe Gud annat än på ett sätt som profeten Muhammed har godkänt.

Sufiska ordnar har en mängd olika trosuppfattningar i relation till profeten Muhammed. Bland dem är de som tror att han var okunnig om den kunskap som

³ At-Tawaaseen av Al-Hallaaj

⁴ Al-Fatoohaatul-Makkiyyah & Al-Fatoohaat

sufiäldste besitter. Al-Bustami, en sufi-shejk, sade: "Vi har gått in i ett hav av kunskap vid vars strand profeterna och budbärarna stod."

Andra sufier tillskriver profeten någon form av gudomlighet och säger att hela skapelsen skapades ur profeten Muhammeds 'ljus'. Vissa tror till och med att han var skapelsens första och att han vilar på Guds tron, vilket är tron hos Ibn Arabi och andra sufier som kom efter honom.

Tro på himmel och helvete

Kort sagt tror muslimer att både Helvetet och Himlen nu existerar och är två faktiska bostäder. Helvetet är där en syndig person straffas och himlen är där en from person belönas.

Sufier anser i allmänhet att man inte ska be Gud om att ge en paradiset; de hävdar till och med att Wali (väktaren) inte bör söka det, eftersom det är ett tecken på bristande intellekt. För dem har 'Paradiset' en immateriell betydelse, nämligen att ta emot kunskap om det osedda från Gud och att bli förälskad i Honom.

När det gäller helvetet anser en sufi att man inte ska försöka fly därifrån. Enligt dem ska en sann sufi inte frukta elden. Vissa tror till och med att om en sufisk äldste skulle spotta på elden, skulle den släckas, som Abu Yazid al-Bustami hävdade.

Sufismens principer

'Viljestark och total underkastelse inför shejken' är troligen sufismens motto. Vid första anblicken är det tydligt att ett särskilt och fullständigt band bildas mellan ledaren för sufiorden ('Sheikh') och Mureed (följaren); förståelsen av sufismens principer ligger i att förstå dess grundläggande struktur. Så vad handlar det om?

I princip ger följeslagaren en trohetsed, där han lovar att lyda shejken, och i sin tur lovar shejken att rädda följaren från alla problem eller katastrofer som kan drabba

honom. Sheikhen erbjuder också den uppriktiga följaren lukrativa förmåner. När en anhängare går med på det, blir han välsignad och tilldelad en uppsättning Dhikr (ramsor). Följaren ska också fortsätta sitt liv på ett sätt som föreskrivs av sufiska orden. Om en konflikt uppstår mellan hans plikter inom orden och utanför ska följeslagaren följa shejkens instruktioner. På detta sätt blir shejkens grepp om följeslagaren absolut.

Allt som allt är följaren separerad från omvärlden och utnyttjas på många sätt. Som muslimer tror vi att ingen människa har en särskild kraft eller förmåga att rädda oss från gravens eller efterlivets olyckor. Var och en av oss kommer att stå inför Gud och bli dömd individuellt.

Gud säger till oss:

"Och varje själ får inte [skuld] utom mot sig själv, och ingen bärare av bördor ska bära en annans börda." (Koranen 7:164)

Vi tror också att vi som muslimer inte ska underkasta oss och överlämna oss till någon annan än Gud, Allsmäktige. Förutom Skaparen är allt annat sannolikt att göra fel. Profeten, må Guds välsignelse och barmhärtighet vara över honom, sade:

"Varje son till Adam gör misstag och de bästa av dem är de som ångrar sig." (at-Tirmidhi)

Shejken

Han är den 'högsta auktoriteten', ledaren för 'jobb'-fördelningen inom Orden och ger varje följare deras nödvändiga Dhikr. Det är till denna person som följaren lovar full och total lydnad; därefter träder de två universella lagarna om sheikh-följarens slaveri i kraft:

- a. Följaren får aldrig argumentera med shejken, eller be honom om bevis för de handlingar han utför.
- b. Den som motsätter sig shejken har brutit 'förbundet' och är därmed utestängd från alla förmåner som shejken erbjuder, även om han förblir en nära vän till honom.

Som muslimer tror vi att alla gudstjänsthandlingar är 'Tawqeefiyah', det vill säga inte föremål för åsikter; därför måste de styrkas med textuella bevis som är både autentiska och avgörande. Gud, Allsmäktige, säger oss:

"Säg (till dem): 'visa ditt bevis om du är sanningsen.'" (Koranen 2:111)

Vi tror att det inte finns någon mellanhand mellan Gud och Hans slavar. Vi ska kalla på Honom direkt. Gud säger till oss:

"Och er Herre säger: 'Kalla på mig; Jag kommer att svara dig.' Sannerligen, de som föraktar min tillbedjan kommer att gå in i helvetet [gjort] föraktliga." (Koranen 40:60)

Inom sufismen anses shejken vara 'den inspirerade människan för vars ögon de dolda mysterierna avslöjas, för shejkerna ser med Guds ljus och vet vilka tankar och förvirringar som finns i människans hjärtan. Inget kan döljas för dem.'⁵ Ibn Arabi hävdade att han brukade få direkt uppenbarelse från Gud, liknande hur profeten Muhammed gjorde, och citerades säga: "Vissa verk jag skrev på Guds befallning sändes till mig i sömnen eller genom mystiska uppenbarelser." M. Ibn Arabi, "The Bezels of Wisdom," s.3

Vi tror att kunskapen om det osedda är begränsad till Gud ensam. Den som påstår sig känna till det osedda har faktiskt ljugit. Gud säger till oss:

"Och vem är mer misstroende än den som falskar en lögn mot Gud, eller säger, 'Det har uppenbarats för mig,' när inget har uppenbarats för honom?" (Koranen 6.93)

Profeten sade:

"Smid inte lögn mot mig, för den som gör det går in i elden." (Saheh Muslim)

Förbundet

Detta är en intressant ceremoni, som utan tvekan är den viktigaste principen inom sufismen eftersom den är gemensam bland alla sufiska ordnar. Här håller shejken och

---

⁵ Saif an-Nasr, Seera i Hamidiyyeh, 1956

följeslagaren varandra i handen och sluter ögonen i högtidlig meditation. Följaren lovar medvetet och helhjärtat att respektera shejken som sin ledare och vägledare på Guds väg. Han lovar också att följa Ordens riter under hela sitt liv och lovar att aldrig gå iväg, och dessutom svär följaren fullständig och villkorlös trohet, lydnad och lojalitet till shejken. Efter detta reciterar shejken:

"Sannerligen, de som svärar trohet till dig tar den till Allah." (Koranen 48:10)

Följeslagaren får sedan sin specifika Dhikr. Shejken frågar följaren: "Har du accepterat mig som din shejk och andliga vägledare inför Gud, Allsmäktige?" Som svar ska följaren säga: "Jag har accepterat," och shejken svarar: "Och vi har accepterat." Båda reciterar Trons vittnesbörd och ceremonin avslutas med att följeslagaren kysser shejkens hand.

Hela denna ceremoni var okänd under Profetens liv och de tre bästa generationerna som föregick honom. Profeten sade:

"Den som lever efter mig ska se många skillnader (dvs. religiösa innovationer); så håll fast vid min Sunnah och Sunnah från mina Rättleda kalifer." (Abu Dawood)

Profeten sade också:

"Sannerligen, det bästa av tal är Guds bok, och det bästa av vägledning är (profetens) Muhammeds vägledning och det onda i alla religiösa frågor är innovationerna. Varje innovation (inom religionen) är en bid'ah och varje bid'ah är vilseledning, och varje vilseledning leder till Elden." (Saheeh Muslim)

Imam Malik, må Allah ge honom Hans Barmhärtighet, sade: "Den som inför en innovation i islams religion och anser det vara något gott, hävdar i praktiken att Muhammed förrådde (förtroendet att förmedla) det gudomliga budskapet."

Dhikr

Det är också känt som 'Wird' och inom sufismen är det praktiken att upprepa Guds namn och upprepa ett bestämt antal åkallelser. Dessa åkallan kan inkludera att vädja till

de döda eller söka hjälp från någon annan än Gud för behov som endast Gud den Allsmäktige kan ge.

Ahmad at-Tijani, en sufiäldste, hävdade att wird undanhölls av profeten Muhammed; han lärde inte ut den till någon av sina följeslagare. At-Tijani hävdade att profeten visste att en tid skulle komma då wird skulle offentliggöras men den som skulle göra det fanns ännu inte. Som ett resultat tror sufier att det pågår en pågående överföringskedja mellan profeten Muhammed och deras nuvarande shejk.

Dhikr delas av de sufiska äldste in i tre kategorier:

S. Dhikr för allmogen, där de ska upprepa 'La ilaaha ill-Allah Muhammad-your-Rasoolullah' (dvs. det finns ingen Gud värdig att dyrkas utan Allah och Muhammad är Guds slav.)

B. Dhikr av högklass, vilket är att upprepa Guds namn, 'Allah'.

C. Dhikr av eliten, vilket är att upprepa det gudomliga pronomenet 'Hu' (dvs. han).

Ibland sjungs Dhikr i melodiska hymner med slutna ögon, rik musik kan spelas (för vissa är detta nödvändigt); dessutom dansar vissa framför shejken medan de säger Dhikr. Många gånger inkluderar Dhikr öppen polyteism (islams största synd). Gud säger till oss:

"Och det har uppenbarats för dig och för dem före dig: Om du tillskriver Gud partners, ska din gärning vara förgäves och du ska säkert vara bland förlorarna." (Koranen 39:65)

Tolkning av Koranen

Inom sufismen avråds det från att studera Koranens exeges eller fundera över betydelsen av dess verser, och ibland till och med förbjudet. Sufier hävdar att varje vers i Koranen har en yttre och en inre betydelse. Den inre betydelsen förstås endast av de sufiska äldste. På grund av detta har sufier introducerat begrepp och ord som är helt främmande för islams läror.

I Koranen Gud uppmuntrar den Allsmäktige oss att förstå Hans ord på rätt sätt. Gud säger till oss:

"(Detta är) en skrift som Vi har uppenbarat för er, full av välsignelse, så att de kan begrunda dess uppenbarelser och att förståndiga människor kan reflektera." (Koranen 38:29)

Koranens exeges utförs genom att studera Koranen tillsammans med Sunnah; dessa två källor till islamisk lag måste tas hand i hand som en integrerad enhet. Vi ska förstå och tolka Koranen och Sunnah så som de förstods av de första generationerna.

Slutsats

Som kan ses av ovanstående skiljer sig sufismen ganska drastiskt från islams sanna anda. Sufismen ingjuter i följaren viljan att sluta använda de grundläggande förmågor som Gud gett honom av världens Skapare och att underkasta sig en form av slaveri.

Islam, å andra sidan, är mycket enkelt; det finns inget behov av mellanhänder eller helgon mellan människa och Gud, och man ska bara underkasta sig och överlämna sig till Gud, Allsmäktige.